

Nový Oldřichov vznikl nedlouho po polovině 18. století na pozemcích, které původně patřily k Mistrovicím. Tato obec byla založena ve 14. století a již v 15. století u ní byl samostatný dvůr. Zde se vystřídalo několik majitelů, z nichž Siegmund z Weissenbachu si nechal krátce po roce 1598 postavit ve vsi zámeček. Zároveň s ním byl asi postaven vrchnostenský statek, k němuž byly potřebné pozemky získány vykoupením několika selských statků v letech 1585 až 1632.

V polovině 18. století byl držitelem mistrovického dvora Petr Kryštof z Wallbrunnu, jemuž se v roce 1751 narodil syn Oldřich. Na počest kmotra, kterým byl majitel kamenického panství hrabě Oldřich Kinský, rozdělil Petr Kryštof část pozemků svého dvora na parcely, které přenechal novým osadníkům, a v roce 1758 tak založil ves Oldřichov. V roce 1764 Wallbrunnové prodali mistrovický dvůr Kinským, kteří jej brzy poté zrušili, budovy včetně zámečku prodali a rozparcelované pozemky pronajali dalším osadníkům. Část polí ale zřejmě ležela delší dobu ladem, protože v místním nářečí se nové obci říkalo "Brache" (= úhor).

Oldřichov měl patrně již od svého založení vlastní rychtu a brzy poté zde byla otevřena také škola. Obec se rychle rozrůstala a v roce 1787 měla již 75 domů. Hlavním zdrojem obživy jejich obyvatel se stalo zušlechťování skla, které se rozvíjelo zejména v 19. století, kdy zde působila řada schopných řezáčů a brusičů skla. V roce 1830 tu bratři Görnerové postavili rafinerii skla, jejímž majitelem se později stal Franz Pelikan. Roku 1855 ji převzala a rozšířila firma Clemens Rasch a syn, která tu o 30 let později zřídila také vlastní sklářskou huť. V té době bylo v Mistrovicích a Oldřichově 32 sklomalářských ateliérů, 31 dílen rytců skla a 6 pasířských dílen.

Při správní reformě v roce 1850 byl Oldřichov připojen k Mistrovicím, ale již v roce 1878 byl povýšen na samostatnou obec. Roku 1844 byl v Mistrovicích postaven katolický kostel Povýšení sv. Kříže a protože se v obou obcích postupně vytvořila také významná starokatolická

obec, byl zde roku 1897 postaven i starokatolický filiální kostel, podléhající faře v Arnultovicích u Nového Boru.

Díky své horské poloze mezi lesnatými kopci s dalekými výhledy se obě obce na přelomu 19. a 20. století staly vyhledávanými výletními místy a v roce 1903 byla na blízkém návrší, zvaném Scheibe, postavena dřevěná rozhledna.

K rozvoji obce přispěla také stavba soukromé dráhy z Kamenického Šenova do České Lípy, jejímž hlavním koncesionářem byl oldřichovský továrník Clemens Rasch. S výstavbou se začalo 2. května 1902 v Mistrovicích a celá trať byla uvedena do provozu 29. srpna 1903. Zahájení provozu ale nebylo příliš šťastné, protože při vjezdu do Mistrovic došlo k sesutí náspu a k vykolejení lokomotivy. Náročná horská trať sloužila až do 29. září 1979, kdy byla zrušena. V roce 1910 dosáhl Oldřichov nejvyššího počtu 898 obyvatel a poté se už dále nerozrůstal. Po první světové válce se sem přistěhovala řada českých dělníků, čímž v obci vznikla významná česká menšina, čítající roku 1930 asi 140 osob. O 2 roky později byla proto v obci otevřena česká škola.

Před 2. světovou válkou byla nejvýznamnějším oldřichovským podnikem sklářská huť a rafinerie Clemens Rasch, která vyráběla hlavně surovinu pro místní zušlechťovatele a jako jedna z prvních v regionu byla vytápěna generátorovým plynem. Mimoto zde byly ještě další čtyři větší a několik menších rafinerií. Asi 40 rodin se věnovalo zušlechťování skla v domácích dílnách, převážně jako kuliči nebo malíři skla. Dále zde byly pasírny, rytecká dílna a pletárna košů. Koncem 2. světové války byl Oldřichov sloučen s Mistrovicemi, jako Nový Oldřichov. V letech 1945-1946 byla většina původních německých obyvatel odsunuta a velká část sklářských dílen zanikla. Sklářská huť Clemens Rasch se po válce stala součástí Jabloneckých skláren a pracovala až do roku 1966, kdy byla uzavřena. Její objekty pak ještě nějaký čas sloužily jako sklady a koncem 80. let byly zbořeny.

Památky a zajímavosti

Ještě ve 30. letech 20. století prý byly v Oldřichově patrné pozůstatky budov bývalého zámku a vrchnostenského dvora. **Zámek** si nechal krátce po roce 1598 postavit patrně Siegmund z Weissenbachu a přestože byla jeho budova v 17. a 18. století rozšiřována, zůstala pravděpodobně z velké části dřevěná. **Dvůr** asi vznikl ve stejné době jako zámek a roku 1756 se u něj uváděl i malý pivovar. V roce 1833 byl zámek poškozen bouří a roku 1903 byl i s celým dvorem zničen požárem. Zbytek zámku pak ještě nějaký čas sloužil jako stodola.

V obci stojí zajímavá barokní pískovcová **socha sv. Jana Nepomuckého**, prohlášená v roce 2000 za kulturní památku, a kamenný pomník padlým z 1. světové války. Další válečný pomník stojí u silnice uprostřed Mistrovic.

V obci se dodnes dochovalo několik **lidových roubených domů**, z nichž je pozoruhodný zejména patrový roubený dům č.p. 14 s podstávkou, stojící v horní části Oldřichova při silnici do Kamenického Šenova.